

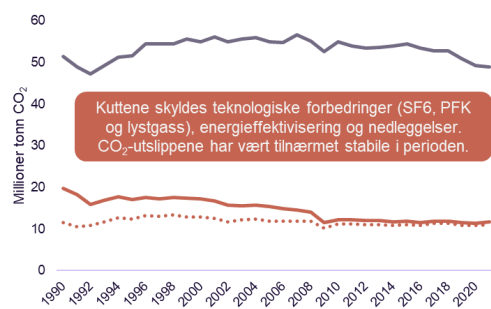
ZEROs grønne industripakke

Norsk fastlandsindustri spiller en avgjørende rolle i det grønne skiftet, og kan både stå for betydelige utslippsreduksjoner og levere løsninger til nullutslippssamfunnet. Det siste året har også oppmerksomheten om industriens rolle økt, med *Inflation Reduction Act* og EUs *Net Zero Industry Act*. *Grønt industriløft*, som regjeringen la frem i juni 2022, gir viktig retning til den omstillingen norsk næringsliv må gjennom når utslippene skal ned. ZERO presenterer her forslag til virkemidler som kan understøtte det grønne industriløftet og akselerere norske utslippskutt.

Klimakutt som monner. Norsk fastlandsindustri er omstillingsdyktig. Fra 1990 og til i dag har fastlandsindustrien kuttet 40 prosent av sine utslipp. I årene som kommer må utslippene ytterligere ned.

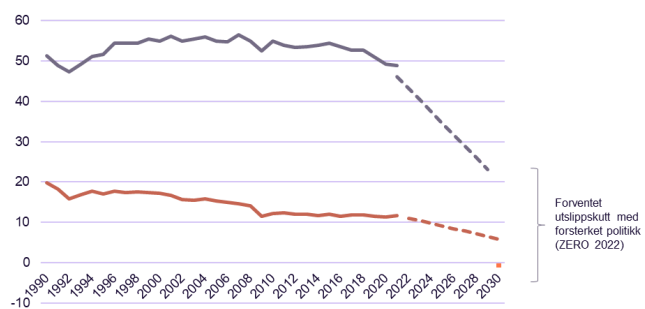
Figur 1: Historiske utslippskutt og potensial i fastlandsindustrien

Siden 1990 har fastlandsindustrien kuttet over 40 % av utslippene

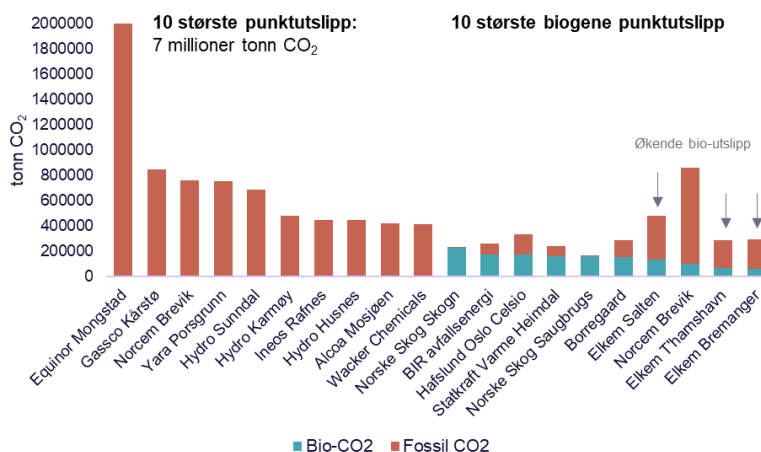
Kilde: SSB 08.02.2023

Fram til 2030 kan industrien totalt kutte 70 % hvis politikken kommer på plass

De ti største punktutslippene i Norge står for 15 prosent av totale utslipp, eller 7 millioner tonn CO₂. I rapporten ZERO 2030 (2022) viser vi at før 2030 kan industrielle klimaløsninger bidra med en tredjedel av norske klimaforpliktelser, gjennom hydrogen, biokarbon, CCS og CO₂-fjerning (negative utslipp). Det er også et stort potensial for varmegjenvinning og for mer effektiv utnyttelse av areal og energi gjennom samlokalisering og energilagringssløsninger.

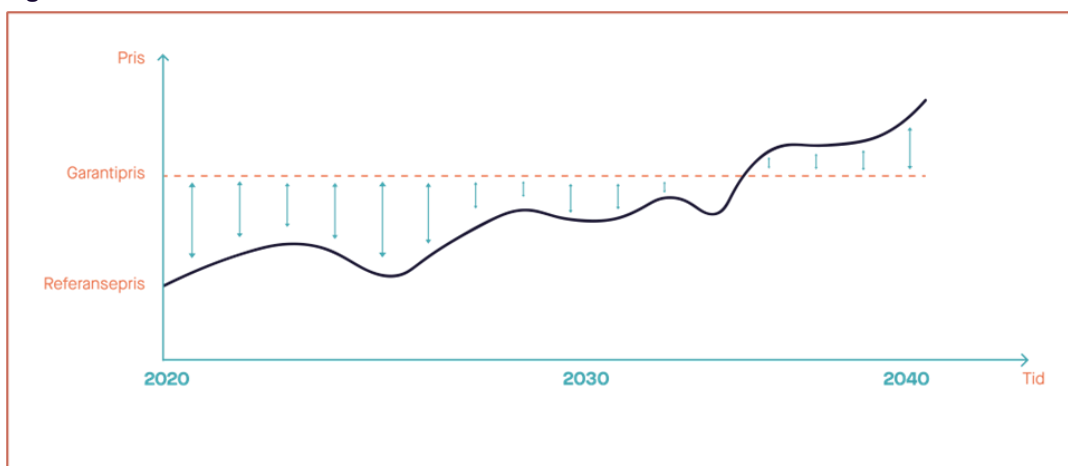
Figur 2: Store norske punktutslipp

Virkemidler som tar oss dit i tide. Fastlandsindustrien er omfattet av EUs kvotesystem, og kostnadene forbundet med utslipp øker. Kvote markedet virker, men det skjer ikke raskt nok. Tre grep kan bidra til raskere omstilling og større utslippskutt innen 2030:

1. **Reguleringer.** ZERO mener at **CO₂-kompensasjonsordningen** er viktig for å sikre konkurransekraft i norsk fastlandsindustri. Ordningen er en betydelig utgift på statsbudsjettet (estimert å koste 80 milliarder kroner i perioden 2021-2030), og bør kobles tettere med regjeringens ambisjoner for grønn omstilling. Vi foreslår at det stilles klimakrav til mottakere av CO₂-kompensasjon, slik Finland allerede har innført og fått godkjent i ESA. Det bør også allerede nå varsles et **forbud mot fossil fyring** i fastlandsindustrien, både kvotepliktig og ikke-kvotepliktig.
2. **Subsidier i et program for punktutslipp.** I påvente av en høyere kvotepris, er investerings- og driftskostnadene for å skifte innsatsfaktorer eller fange og lagre CO₂ fortsatt for høye. På sikt vil kvoteprisen øke, men for å komme i gang og kutte utslipp i tide, foreslår ZERO **karbondifferansekontrakter** som garantipris. Slike avtaler er en kostnadseffektiv måte å både realisere kutt, premiere de mest kostnadseffektive tiltakene, og fremskynde nødvendige klimatiltak som på sikt vil bli mer lønnsomme. Slike kontrakter vil gjøre det lettere for norske virksomheter å nå gjennom med søknader til EUs innovasjonsfond.
3. **Industrien kan fjerne CO₂ og tilby negative utslipp på det norske klimaregnskapet.** Allerede nå bør Norge komme i gang med CO₂-fjerning, og vi har både gode forutsetninger og et særlig ansvar for dette. ZERO foreslår at det etableres et separat mål om 1 millioner tonn **CO₂-fjerning** i 2030, og at det kommer på plass klimapolitikk for CO₂-fjerning gjennom en omvendt CO₂-avgift eller omvendte auksjoner.

Figur 3 Karbondifferansekontrakter

Karbondifferansekontrakter er en garantipris, der myndighetene garanterer for mellomværende mellom innbudt garantipris (tiltakskostnad) og faktisk kvotepris i markedet, i en tidsavgrenset kontrakt (typisk 10-15 år). Dette kan gjøres i en auksjon (konkurranse) eller rettighetsbasert. Når kvoteprisen er lavere enn garantert pris, får bedriften utbetalt mellomværende beløp. Når kvoteprisen er høyere enn garantert pris, kan kontrakten innrettes slik at bedriftene må betale inn det mellomværende.